

בבא בתרא קל

עניין: הלכה למעשה

בית יוסף או"ח סי' י (ו)

ונקטין כותיה: ודענין הלכה נראה דאע"ג דהרא"ש מפרש כפירוש רש"י כיון דרש"י מפרש הוא ולא פסקן הוה להו הרמז"ס והרא"ש ז"ל חד לגבי חד והלכה כהרמז"ס ז"ל (ד) דמסתבר טעמיה

חתם סופר ח"ו סי' ס

ופירושו קשה להבין. אבל נ"ל כך דהנה מצינו בר"מ שהיה אומר על טמא טהור ועל טהור טמא והיה מסביר פנים לתלמידיו, כדאייתא בעירובין [י"ג ע"ב], ומפני כן לא קבעו הלכה כמותו מפני עוצם חריפותו לא עמדו תלמידיו על סוף דעתו, וכן מצינו [שם] שיכולים לטהר השרץ בק"נ טעמים. ואם התלמידים שעומדים לפניו הגונים הם יכול להסביר להם פנים על כל מה שיאמרו (ו), וליכא למיחש לתקלה, דאם יעמדו על ברור דעתו הרי יבררו האמת מתוך השקר, ואם לא יעמדו על סוף דעתו לא יקבעו הלכה כמותו, ובלא"ה כבר הזהירונו חז"ל בפ' י"ג [ק"ל ע"ב] שלא לקבוע הלכה ע"פ תלמוד אם לא אמר הרב הלכה למעשה, משום שלפעמים מפני הפלפול והחדוד אמר דבר שאינו כהלכה. אך כל זה בתלמידים הגונים דליכא למיחש לתקלה, משא"כ בת"ח שאינו הגון צריך ליזהר בדבריו שלא יתלה בהם ויכשיל עצמו ורבים עי"ז, קרוב למ"ש חכמינו ז"ל [אבות

יושר לבב בית שני למקובל רבי רפאל חי ריקי

חדר שני פ"ו

השנית, ולכן כפי סדר מקום מחצב הנשמה של הנביא או החכם ההוא כך נסדר ונתחדש אותו ענין על ידו למטה שלא היה כן אם היה נגזר מאת ה' שיתחדש אותו דבר למטה ע"י נביא או חכם אחר שמחצב נשמתו למעלה אינו מקום מחצב הנביא או החכם האחר, נמצא שבהיותם בעולם הזה וכל אחד חוזר תורתו אשר למד בעולם טרם בואו לעולם הזה וכדאייתא בזהר ויקרא דף ס"א ע"ב ז"ל וכל מאן דאולפין בהאי עלמא כולהו ידעו עד לא ייתין לעלמא ותנינא האי באינון זכאי קשוט עכ"ל, כל אחד מסדרה ומבארה על פי דרכו אשר ראה במקום מחצב נשמתו, נמצא שאלו ואלו דברי אלהים חיים הם (ז'), ואין שום אחד מהם טועה בדבר שאומר אם זוהי שלא יהיה נשכח ממנו מה שראה למעלה, אלא במה שסבור שבעולם הזה הגשמי צריך שתהיה מסודרת ומבוארת על סדר הראוי למחצב נשמתו שאם לא הכינו ה' לכך לא יעשה כן במקומו הגשמי אלא יהיה נפסק ההלכה כדברי החולק עמו או

שם הגדולים לחיד"א

מערכת גדולים מערכת ש' אות לה

רש"י. מצאתי בס' כ"י ישן נושן וז"ל ראש לכל החיבורים שנתחברו דרך פירוש הם פירושי הרב רבינו שלמה בר יצחק. ואם רבו הלוחמים עליו. כלי זיינו עליו ותשובתו מתוך דבריו כלם נכוחים למבין. אין מעלתו ניכרת רק ליחידים כי במלה אחת יכול ללמד לפעמים תירוצים של הבילי קושיות אלא שלא כוון הרב בהם לענין פסק עכ"ל :

והא דנמר אומר אלא שלא כוון כוון לפסק הלכה כפי חזיתם לכרדניז נפשונו ח"א כי ק"ט שכתב וז"ל כ"ש שיש צדינו כלל גדול כי רש"י מפרש הוא לא פוסק ויותר יש לסמוך על בעלי הפסק עכ"ל. גם מרן גר"י א"ח כ"י ו' כתב דרש"י מפרש הוא ולא פסקן פ"ט. ואלו הפסק על כהן דמי לוי גדול מרש"י ואיך כרדניז ומרן כתבו דיש לסמוך יותר על הפוסקים. כי עיניך לנכח ויניחו דברי הרב כותב שכתב שכתב שלא כוון כוון כהן לענין פסק וסתם דעתך. דכונן דרש"י ענינו שיקר כוננו לפרש ולא כוון לפסק. ומאחר דקבלה בידם דרש"י ענינו לא כיון לעיין פסק א"כ שטר קאמרי מרן וסרדניז דיש לסמוך יותר על בעלי הפסק : וזה תלמוד ערוך פ' יש נחלין א"ל רב אבי לרי ויהנן ח"אמר לן מר הלכה כפי ענין מעשה. א"ל ל' חסידיו עד דאמינא לכו הלכה למעשה. וזה כונן מרן וסרדניז וסרדניז כוננו דרש"י כוננו לפרש להלכה ולא כוון בדברי הלכה למעשה. משא"כ הרי"ף וסרדניז וסרדניז מחכמי דכתיבנהו להלכותיהן הלכה למעשה ומכרוס וסרדניז לנכח להורות משפט כחוש. ואין זה חסרון חיו ולא שחז מנחם לרש"י כי הוא ענינו לא כתב דבריו להלכה למעשה וז"ל הוא כתבואר. אמנם כאשר רש"י כותב בפירוש לענין פסק כמו באסור וסרדניז פוסק כדון בפירוש. אז ודאי דכתיבו נחמיה בלחוד מג' ולי כפוסקים וזה ברור. וכן כפתי במ"א. ועיין בהל"ק ח"ב כ"י ק"ו ונס' בית דוד ח"מ סי' כ' אות כ' דיש חולקין בזה וכן הרב מעדני מלך הלי לזית אות ס"א חלק על מרן בזה דחם לרש"י שיפרש הסוגיא חטפי שפוא ענינו כיצד שיינו אליבא דהלכתא. וכי לא יהוש להורנא דנפיק מינס וכו'. ע"ס. ואני אומר דחם למרן שיהא זה בעד רש"י רק שדבריו הם להלכה ולא להלכה ולמעשה. וכי כי אמר ר' יוחנן הלכה כהן כוכר להפך חיו. אלא כך נראה לו לפי שטעם ולא כוון להעמיק יותר ביחס הלכה למעשה. וכן רש"י לא כוון שיבינו דבריו להלכה ולמעשה כח"ש כרב ככותב הוכר עד שרש"י יפסוק בפירוש וכמ"ס ודוק. וסרדניז המניח כהן ח"א סי' קס"ב כתב דנאלי ועריביתאן חיו לומר קים לי נגד סרדניז ומרן ועל ראשם פירש"י עיין שם :